

- o Tämän lisäksi asiantuntijapalveluihin on kuitenkin kirjattu myös läheisyhtiö Suomen Kunto ja Virkistys Oy:n lasku 18.600 euroa Jan Norran asiantuntijatyöstä kesä-elokuulta 2014. Tällaista kuluja ei ole esitetty hankehakemuksella.
 - o Hankehakemuksella ei myöskään ole esitetty kokoustilakuluja, joita on kirjattu -115,08 euroa, eikä Valon henkilökunnan matka- ja päivärahakuluja, joita on kirjattu -1.234,21 euroa.
 - o Kulut yhteensä -19.949,29 euroa, joita ei ole hyväksytty hankkeelle, on katsottu hyväksyttäviksi yleisavustukselle.
- Hyväksyttävänä kuluna on huomioitu KPMG:n lasku 53.818,70 euroa. Myönnetty avustus on ollut 60.000 euroa.
- ➔ **Avustuksesta syntyy palautettavaa 6.181,30 euroa ja Valo Ry on hyväksynyt summan 17.3.2017 lähettämässään vastineessa. Tämän lisäksi avustuksen saajan on valtionavustuslain 24§:n mukaisesti maksettava palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle korkoa. Korko on esitetty takaisinperintäpäätöksellä. Ei-hyväksyttävät kulut tulevat huomioiduksi yleisavustuksella.**

Erityisavustukset 197/626/2012, 53/626/2013 ja 105/626/2013, Lähiliikuntapaikkarakentamisen seurantatutkimus

- Avustus 197/626/2012 yhteensä 20.000 euroa, käyttöaika 1.6.2013–31.12.2014
 - Avustus 53/626/2013 yhteensä 15.200 euroa, käyttöaika 1.6.2013–31.12.2014
 - Avustus 105/626/2013 yhteensä 22.800 euroa, käyttöaika 1.6.2013–31.5.2015
 - Avustuksia myönnetty yhteensä 58.000 euroa.
- Erityisavustukset on myönnetty käytettäväksi päätöksen mukana toimitettujen (drno 6/091/2011) ehtojen ja rajoitusten mukaisesti. Myönnettyihin avustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).
- Avustus on selvityksen liitteenä toimitettujen kustannuspaikkaraporttien mukaan käytetty kokonaisuudessaan vuonna 2013 ja 2014, eli vuodelle 2015 ei ole jäänyt avustusta käytettäväksi.
- Tarkastuksessa on ollut käytössä kaksi avustushakemusta vuodelle 2013 ja vuodelle 2014. Vuoden 2013 hakemuksella on haettu avustusta 45.000 euroa (perustuen karkeaan kustannusarvioon 63.500 euroa, joista palkkoihin 45.000 euroa). Hakemuksella on sanottu, että tarkempi suunnitelma ja talousarvio toimitettaisiin tammikuussa 2013, mutta sellaista ei ole ollut tarkastuksen yhteydessä käytettävissä. Hakemus on saapunut 21.12.2012. Myöntöpäätöksiä on ministeriöstä tehty ilmeisesti kyseiseen hakemukseen liittyen 27.6.2013 (20.000 euroa) sekä 7.11.2013 (15.200 euroa), koska molemmilla avustuspäätöksillä myönnetyn avustuksen perusteena olevat kustannukset ovat olleet 63.500 euroa. Avustusprosentti oli siis ajateltu olevan avustusten myöntövaiheessa 70,9 %. Kolme avustusta ovat kuitenkin yhdessä kattaneet vuosina 2013–2014 syntyneistä kuluista 99,7 %.
- Hakemus vuodelle 2014 on ollut identtinen hakemuslomakkeen ja toimintakertomuksen osalta kuin vuoden 2013 hakemus, lukuun ottamatta vuosilukuja ja raportin lisäosiota vapaa-ajan lähiliikuntapaikkojen käyttö lapsilla ja nuorilla-selvityksen suorittamisesta. Hakemus on saapunut ministeriöön 23.12.2013. Budjetti on ollut muodoltaan karkea, sisältäen samat kuluerät, mutta lisättynä ”lisäosiosta” johtuvilla kustannuksilla. Budjetti-arvio on ollut yhteensä 77.000 euroa ja avustusta on haettu 58.000 euroa. Avustusta on myönnetty hakemuksen perusteella 22.800 euroa 5.6.2014. Budjetti 77.000 euroa on muodostunut seuraavasti:

- palkat 55.000 euroa
 - työtilat, atk. yms. 5.000 euroa
 - Hallintokulut 4.000 euroa
 - Matkakustannukset 3.000 euroa
 - Materiaalikulut 1.500 euroa
 - Taitto- ja painokulut 7.000 euroa
 - Kokous- yms. kulut 1.500 euroa
- Valo on seurannut avustuksen käyttöä yhdellä kustannuspaikalla vuoden 2013 ja 2014 osalta.
 - Hankkeen tarkoitus on ollut muodostaa kokonaiskuvaa siitä, mitä lähiliikuntapaikkarakentamisessa on tapahtunut sen alkutaipaleelta – 2000-luvun alusta tähän päivään, kolmen liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan aikakaudella. Selvityksestä on valmistunut n. 90 -sivuinen loppuraportti. Hankkeeseen on rahoittajan puolelta osallistunut Risto Järvelä (OKM) sekä Erja Metsäranta (Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto).
 - Raportin on laatinut Reijo Ruokonen (Valo), Jan Norra (Suomen Kunto ja Virkistys Oy), Veera Ehrlen (Suomen Kunto ja Virkistys Oy), Anni Polari (Suomen Kunto ja Virkistys Oy) ja Anton Ahonen (Suomen Kunto ja Virkistys Oy).
 - **Vuonna 2013** kuluja on muodostunut yhteensä 23.465,05 euroa, josta suurimman osan ovat muodostaneet asiantuntijapalvelut yhteensä 22.320 euroa.
 - Asiantuntijapalvelut muodostuvat yhdestä Suomen Kunto ja Virkistys Oy:n laskusta, joka on Valon 100% omistama liikunta-alan palveluita tuottava yritys. Maksettu summa on ollut suuruudeltaan 22.320 euroa. Valon tiliöintiin on kirjoitettu ”Kunta olosuhdetyö, Olosuhdetyö Jan Norra ja Veera Ehrlen”. Valolta saadun laskukopion mukaan asiantuntijapalveluista on elo-joulukuulta maksettu yhteensä 18.000 euroa + arvonlisäveroa 4.320 euroa. Tilaajana on ollut Reijo Ruokonen Valolta. Jan Norra on ollut lisäselvityksen mukaan elokuusta 2013 elokuuhun 2015 asti Valosta toimivapaalla ja Suomen Kunto ja Virkistys Oy:n työntekijänä.
 - Avustushakemuksien budjetissa ei ole ilmoitettu, että työ tilattaisiin ostopalveluna. Valo Ry on hakenut avustusta oman henkilökunnan palkkoihin. Tästä syystä Suomen Kunto ja Virkistys Oy:lle maksettua summaa ei voida hyväksyä hyväksyttäväksi kustannukseksi. Kaikilla kolmella avustuspäätöksellä on viitattu budjettiin, jonka kuluerärit ovat pysyneet muuttumattomana. Valo Ry ei ole hakenut avustuspäätöksille käyttötarkoituksen muutosta ministeriöstä. Valtionavustuslain 14 §:n mukaan: ”Valtionavustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä valtionapuviranomaiselle valtionavustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.”
 - Avustuksesta on jäänyt kustannuspaikkaraportin mukaan vuonna 2013 käytettävää vuodelle 2014 yhteensä 11.734,95 euroa.
 - **Vuonna 2014** avustusta on ollut käytettävissä 11.734,95 euroa sekä avustus 22.800 euroa eli yhteensä 34.534,95 euroa. Kuluja on yhteensä muodostunut pääkirjan mukaan 34.722,62 euroa, joista puolestaan suurimman osan ovat muodostaneet asiantuntijapalvelut 11.355,99 euroa, Valon ”hallinnon kulut hankkeille” 8.236,80 euroa, Valon tilavuokrat 6.433,89 euroa sekä Valon atk-palvelut 5.215 euroa.

- Asiantuntijapalvelut ovat muodostuneet kahdesta Suomen Kunto ja Virkistys Oy:lle maksetusta laskusta yhteensä 9.991,99 euroa sekä Aino Myllyluomalle maksetusta korvauksesta 1.364 euroa.
 - Suomen Kunto & Virkistys Oy:lle maksettu 8.999,99 euron lasku "asiantuntijapalveluista tammi-toukokuu 2014, asiantuntija Jan Norra". Työn tilaaja on ollut Reijo Ruokonen.
 - Toinen lasku 992 euroa perustuu "asiantuntijapalveluista syyskuu 2014, asiantuntija Jan Norra". Työn tilaaja Reijo Ruokonen.
 - Kuten edellä on todettu, avustushakemuksella on avustusta haettu Valon omiin palkkakustannuksiin, mutta ei asiantuntijakorvauksiin. Valo ei ole hakenut avustuspäätöksille käyttötarkoituksen muutosta. Avustuspäätöksillä on viitattu hankehakemuksella esitettyyn budjettiin. Tästä syystä kuluja ei hyväksytty hankkeen kuluihin.
 - Aino Myllyluomalle maksettu korvaus 1.364 euroa perustuu "seurantaselvitys taitto". Hankehakemuksella avustusta on haettu taitto-kuluihin ja tästä syystä kulu on aiheellinen hankkeelle.
- Suomen Kunto ja Virkistys Oy:lle on maksettu myös muuna ostettuna palveluna 620 euroa. "Lähiliikuntapaikat.fi -sivuston uudistus". Kulu hyväksytään hankkeelle budjetin perusteella.
- Henkilöstökuluihin, tilavuokriin ja atk-palveluihin on jyvitetty Valon toimesta "Hallinnon kustannuksia hankkeille" 31.12.2014 yhteensä 19.885,69 euroa. Tällaista kulujyvitystä ei ole tehty vuonna 2013. Kulukirjauksen perusteella hankeraportti on osoittanut, että avustus olisi tullut kokonaan käytetyksi. Ilman kulukirjausta hanke olisi osoittanut palautettavaa ylijäämää. Kirjaus on tarkastustoimen näkemyksen mukaan kyseenalainen siitä syystä, että vuonna 2014 hankekulut osoittavat hankkeen toteutuksen puhtaasti ostopalveluina. Jos hanke olisi toteutettu Valossa (mihin avustushakemus viittasi palkkojen osalta), hallintokulut, työtila- ja atk-kulut olisivat olleet hyväksyttävissä, mikäli niihin olisi ollut esitettävissä aiheuttamisperuste. Kulujyvityksestä ei ole saatu muuta lisäselvitystä, kuin taulukko, jonka mukaan hallinnon kuluja on jaettu eri hankkeille. Tosite on päivätty vuoden ja hankeajan viimeisenä päivänä 31.12.2014. Koska tositteesta ei käy ilmi, että kulukirjauksille ole mitään laskuperustetta ja että menot todellisuudessa kuuluisivat hankkeelle, kulu oikaistaan jäljempänä esitetyllä laskelmalla. Vuoden 2014 yleiskulujen voidaan kuitenkin katsoa kuuluvan yleisavustuksen piiriin. Kirjausta on käsitelty tarkemmin alla.
- Valo on kirjannut 31.12.2014 yhdellä muistiotositteella hallinnon kustannuksia hankkeille yhteensä 234.066,13 euroa. Monet hankkeet olisivat osoittaneet ylijäämää vuoden 2014 osalta ilman kirjausta. Tositteella on kirjattu kuluja liittyen henkilöstökuluihin, tilavuokriin ja atk-palveluihin. Tositteen liitteessä ei ole ollut minkäänlaista todennusta mikä on ollut kulukirjausten laskuperuste, eikä miten kirjatut menot todellisuudessa kuuluisivat hankkeille. Tarkastuksen yhteydessä on havaittu, että kulukirjauksia on tehty hankkeelle vaihtelevan prosenttiosuuden mukaisesti muun muassa avustussummaan, ei työmäärään, suhteutettuna.
- Valtionavustuslain 14 §:n mukaan "Valtionavustuksen saajan tulee antaa valtionapuviranomaiselle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot."
- Erityisavustukseen liittyvien ehtojen ja rajoitusten mukaan (drno 6/091/2011) "Erityisavustusta saa käyttää avustuksen saajalle avustuskohteesta aiheutuviin menoihin." Avustuksen saajan tulee siis voida osoittaa, miten kulut ovat aiheutuneet avustettavasta toiminnasta.

- Valon 17.3.2017 toimittaman vastineen mukaan "Vuonna 2014 merkittävä osa Valon toiminnasta rahoitettiin erityisavustuksilla ja merkittävä osa henkilöstöstä työskenteli erityisavustuksilla rahoitettuihin hankkeisiin. Tästä johtuen merkittävä osa Valon hallinnon kuluista aiheutui erityisavustuksilla rahoitettujen hankkeiden toteuttamisesta. Yleisen hankerahoituksen mukaan erityisavustusten hyväksyttäviin kuluihin sisältyy tyypillisesti erityisavustuksen myöntäjän sallimien ehtojen mukaisesti veloitettu laskennallinen osuus hallinnon kuluista eli yleiskustannusosuus, jolla katetaan sellaisia koko organisaation toiminnan kannalta tarpeellisia kustannuksia, joita ei kohtuullisella vaivalla voida aiheuttamisperusteisesti kohdentaa kyseiselle projektille. Tämä on kaikkien projekti- (erityis-) avustuksia myöntävien tahojen hyväksymä tarkoituksenmukainen periaate. Laskennan perusteet on luonnollisesti avustuksen saajan osoitettava, mikäli noudatetaan avustuksen hakijan esittämiä yleiskustannusveloitusperusteita. Useimmiten nämä perusteet päättää kuitenkin avustuksen myöntäjä." "Valo ja sen edeltäjä Nuori Suomi on käyttänyt yleiskustannusveloitusperiaatetta OKM:n erityisavustuksella tuetuissa hankkeissa vuodesta 2005 alkaen ja OKM on hyväksynyt Nuoren Suomen ja Valon selvitykset. Yleiskustannusveloitusperiaatteesta on näin ollen muodostunut vakiintunut käytäntö ja nämä kustannukset tulee hyväksyä hankkeiden kustannuksiksi."
- o Toisin kuin Valo Ry vastineessaan esittää, yleiskustannusten jyvittäminen erityisavustukselle ilman todennettavissa olevaa aiheuttamisperiaatetta ei ole OKM:n hyväksymä periaate, ellei siitä ole hakuohjeessa tai avustuspäätöksellä mainittu. OKM ei ole vuoden 2014 hakuohjeessa tai avustuspäätöksessä esittänyt tällaista periaatetta. Vuoden 2016 alusta ministeriön avustusvalvonnan suunnitelmallisuuden ja menetelmien kehittämisestä on seurannut avustusten valvonnan laadun parantuminen. Tällä on ollut suora yhteys ministeriön tässäkin raportissa esitettyihin johtopäätöksiin. Se, että OKM tarkastustoimi ei ole havainnut virheellistä menettelyä aiemmin, ei tee virheellisestä menettelystä hyväksyttävää.
- o Lisäksi kuten edellä on esitetty, erityisavustukseen liittyvien ehtojen ja rajoitusten mukaan (drno 6/091/2011) "Erityisavustusta saa käyttää avustuksen saajalle avustuskohdeesta aiheutuviin menoihin." Avustuksen saajan tulee siis voida osoittaa, miten kulut ovat aiheutuneet avustettavasta toiminnasta.
- Valo on lisäksi esittänyt vastineessaan 17.3.2017 useassa kohdassa, että "Vuoden 2013 keväällä Valon toiminta organisoitiin YT-menettelyn kautta vastaamaan uutta tilannetta. Tuolloin tehdyillä päätöksillä vähennettiin merkittävästi Valon työntekijöiden määrää. Tarkoitus oli vähentää kiinteitä henkilöstökustannuksia ja käyttää tästä säästävät resurssit ostopalveluiden käyttämiseen." Lisäksi Valo on todennut: "Johtuen edellä kuvatuista syistä, Valon hallinnoimia hankkeita on toteutettu vuonna 2014 merkittävästi kumppanuuksien avulla. Hallinnollisesti tämä on toteutettu ostopalveluina ja tekemällä kustannustenjakosopimuksia kumppaneiden kanssa."
- o Tarkastuksen yhteydessä on havaittu, että useat hankkeet on toteutettu pääosin ostopalveluna, ja Valon oma osuus on jäänyt niissä vähäiseksi. Tästäkin syystä on perusteetonta kirjata Valon omia henkilöstökuluja, tilavuokria ja atk-palveluita hankkeille ilman todennettavaa perustetta.
- Valon vastineen 17.3.2017 mukaan: "Erityisavustusten osuus Valon kaikista tuotoista oli 53 % vuonna 2014. Merkittävä osa järjestön toiminnallisesta tuloksesta tehtiin erityisavustuksella tuettujen hankkeiden kautta ja järjestön henkilökunnasta iso osa työskenteli päätoimisesti näissä hankkeissa. Edellä kuvatuista syistä johtuen hankkeisiin käytettiin merkittävä osa järjestön tukitoiminnoista kuten viestinnästä, talous-, tieto- ja henkilöstöhallinnosta. Myös merkittävä osa toimiston vuokrasta aiheutui hankkeista. Samaan aikaan erityisavustusten määrän kasvaessa oli syntynyt käytäntö hallinnollisten kulujen jyvittämisestä hankkeille."

Ministeriön kanssa ei sovittu tarkkaa prosenttia hallinnollisten kulujen osuudesta vaan ne kohdennettiin hankkeittain arvioiden kulut toteutuneen mukaan.”

- Se, että Valon erityisavustusten volyymi on muodostanut 53 prosenttia tuloista ja vastaavasti on esitetty, että hankkeet on toteutettu käyttämällä runsaasti ostopalveluita, on ristiriitainen peruste sille, että hankkeet olisivat kuormittaneet Valon tukitoimintoja.
- Valo ei ole noudattanut hankkeiden osalta mitään tiettyä prosenttiosuutta kulukirjausten osalta. Muun muassa hankkeen 1833/625/2013 osalta ”hallinnon kustannukset hankkeelle”-kirjaus vuoden lopussa on muodostanut 34,5 % koko hankkeen kokonaiskustannuksista. Erityisavustuksen ehtoissa ja rajoituksissa on sanottu, että kulujen täytyy olla kohtuullisia ja tarpeellisia. Luonnollisesti kulujen täytyy olla myös todennettavissa hankkeesta aiheutuneiksi kuluiksi. Valolla ei ole ollut esittää mitään todistetta ”hallinnon kulujen” määräytymisestä hankkeelle, ja täten niitä ei myöskään voida hyväksyä hankkeiden kustannuksiksi. Valo on vastineessaan todennut, että jyvitykset ”kohdennettiin hankkeittain arvioiden kulut toteutuneen mukaan”. Valo ei ole esittänyt selvitystä toteutuneiden kulujen seurannasta.
- Edellä esitetyt ”hallinnon kuluiksi” kirjatut yleiset palkkakulut, tilavuokrat ja atk-palvelut ovat yleisavustuksella katettavia ja hyväksyttäviä kustannuksia. Valo Ry on saanut varsinaista toimintaansa varten vuonna 2014 yleisavustusta 3.360.000 euroa.

Avustukset 197/626/2012 ja 53/626/2013	35 200,00
Kulut 2013	-23 465,05
Oikaisu, Suomen Kunto ja Virkistys	22 320,00
Siirtymä vuodelle 2014	34 054,95
Avustus 105/626/2013	22 800,00
Kulut 2014 yhteensä	-34 722,62
Oikaisu, Suomen Kunto ja Virkistys	9 991,99
Oikaisu, Valon yleiskulut, jolle ei perustetta	19 885,69
PALAUTUS	52 010,01

- ➔ Hankkeelle on syntynyt vuonna 2014 hyväksyttäviä kustannuksia -4.844,94 euroa. Valon tulee palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriölle käyttämätöntä avustusta 52.010,01 euroa. Tämän lisäksi avustuksen saajan on valtionavustuslain 24§:n mukaisesti maksettava palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle korkoa. Korko on esitetty takaisinperintäpääöksellä. Avustukselle vuonna 2014 hyväksymättömät kustannukset huomioidaan yleisavustuksen piiriin.

Erityisavustukset 249/625/2013 ja 1835/625/2013, Henkilöstöliikunnan valtakunnallistamishanke

- Avustus 249/625/2013 yhteensä 200.000 euroa, käyttöaika 2013–2014
- Avustus 1835/625/2013 yhteensä 160.000 euroa, käyttöaika 2014–2015
- Avustuksista yhteensä 360.000 euroa on annettu yksi yhteinen selvitys määräajassa 24.4.2015

- Erityisavustukset on myönnetty käytettäväksi päätöksen mukana toimitettujen (drno 6/091/2011) ehtojen ja rajoitusten mukaisesti. Myönnettyihin avustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).
- Avustuksen 200.000 euroa myöntöperusteena olleet hakemuksella esitetyt kustannukset olivat vuonna 2013 yhteensä 309.000 euroa. Avustuksen 160.000 euroa myöntöperusteena olleet hakemuksella esitetyt kustannukset olivat vuonna 2014 yhteensä 317.000 euroa. Budjetin mukaiset kulut ovat muodostuneet hakemuksessa seuraavasti vuodelle 2013 ja suluissa vuodelle 2014:
 - o Palkat ja palkkiot 55.000 euroa (2014: 50.000 euroa)
 - o Sivukulut 20.500 euroa (2014: 12.000 euroa)
 - o Vuokratulot, tilaisuudet, kokoukset 3.500 euroa (2014: 10.000 euroa)
 - o Ulkopuoliset palvelut - aluekulut 160.000 euroa (2014: lisäksi projektipäällikkö yht. 170.000 euroa)
 - o (2014: Muut asiantuntijapalvelut 40.000 euroa)
 - o Matkakulut 15.000 euroa (2014: 10.000 euroa)
 - o Materiaalikulut, markkinointi, materiaali ja painatus 45.000 euroa (2014: 15.000 euroa)
 - o Muut hallintokulut 8.000 euroa (2014: 8.000 euroa)
 - o Muut toimintakulut 2.000 euroa (2014: 2.000 euroa)
- Toteutuneet kulut olivat vuonna 2013 yhteensä 189.084,46 euroa. Avustusprosentti oli siis ajateltu olevan myöntövaiheessa 64,7 %. Avustukset ovat kuitenkin yhdessä kattaneet vuoden 2013–2014 syntyneitä kuluja 86,1 %.
- Toteutuneet kulut olivat vuonna 2014 yhteensä 229.206,53 euroa. Avustusprosentti oli siis ajateltu olevan myöntövaiheessa 50,5 %. Avustukset ovat kuitenkin yhdessä kattaneet vuoden 2013–2014 syntyneitä kuluja 86,1 %.
- Hankeselvityksellä esitetyn mukaisesti ”Hankkeen tavoitteena on ollut kehittää ja levittää henkilöstöliikunnan hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja sekä niiden toteuttamista tukevaa osaamista ja työkaluja. Kohderyhmänä ovat olleet pienet ja keskisuuret yritykset. Hanke on käynnistynyt vuonna 2012 ja ulottuu vuoden 2015 loppuun asti.” Hanketta on myöhemmin kutsuttu nimellä ”Liike elämään”.
- Hankeraportilla on raportoitu, että yhteistyötä on tehty mm. UKK-instituutin ja Työterveyslaitoksen kanssa.
- **Vuonna 2013** avustuksesta on käytetty yhteensä varsinaiseen toimintaan 163.934,46 euroa, kun huomioidaan kuluja vähentävästi hankkeesta saadut muut tuotot yht. 25.150 euroa. Tämän lisäksi varainhankinnan kuluina on esitetty 331,08 euroa.
- Valo on avustushakemuksella esitetyssä budjetissa arvioinut kuluja syntyvän muiden tulojen (10.000 euroa) huomioimisen jälkeen 299.000 euroa, eli noin 135.000 euroa enemmän kuin toteutuma on ollut vuonna 2013. Avustusta on myönnetty budjetin perusteella 200.000 euroa vuosille 2013–2014.
- Pääosa kuluista on muodostunut asiantuntijapalveluista yhteensä 96.087,93 euroa sekä ostetuista hallintopalveluista 40.670,01 euroa. Hankelaskelmalla siirtyvää avustusta vuodelle 2014 on kirjattu 45.000 euroa, eli hankkeen alijäämää -1.265,54 euroa on katettu Valon vuoden 2013 yleisavustuksella.
- Kokous- ja neuvottelukuluihin on käytetty vuonna 2013 yhteensä 1.694,37 euroa.
- Asiantuntijapalveluista yht. 96.087,93 euroa on maksettu pääosin

- o UKK-instituutille yhteensä 22.802,53 euroa mm. Minna Aittasalon työpanoksesta
 - o Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry:lle 22.000 euroa
 - o Etelä-Savon Liikunta Ry:lle 20.000 euroa
 - o Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry:lle 18.006 euroa
 - o Työterveyslaitokselle 10.019,20 euroa
- Lisätiedustelun perusteella asiantuntijapalvelu-kulut ovat muodostuneet sopimusperusteisesti. Kolmen liikunta-aluejärjestön osalta, jokaisessa on työskennellyt terveysliikunnan asiantuntija, jonka tehtäviin on kuulunut mm. yritysten rekrytointi ja kehittämistyön tekeminen yrityksissä. Sopimusten perusteella liikuntajärjestöille on maksettu sen mukaisesti kuinka monta pilottiyritystä he ovat saaneet mukaan. Sopimusten mukaan kuitenkin yhteisiin kehittämispäiviin liittyvät kustannukset on kattanut Valo, hankkeen budjetista.
- Ostetuista hallintopalveluista on maksettu pääosin:
- o Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry:lle yhteensä 35.154,42 euroa. Lisätiedustelun perusteella kyseessä on ollut hankkeen projektipäällikkötyö ja siihen liittyvät kulut. Projektipäällikkönä on toiminut Ahti Romo. Valon ja Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry:n välillä (jatkoksa: "alue") on laadittu tähän liittyen erillinen kustannustenjakosopimus 8.3.2013, jonka ovat allekirjoittaneet Teemu Japison sekä Mai-Brit Salo. Työnjaon perusteena on ollut, että Valo vastaa sisällön ohjauksesta ja Alue sisällön osalta paikallisesta tuesta ja perusesimiestehtävistä. Sopimuksen perusteella Valo on sitoutunut maksamaan [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] Projektipäällikkö on sijoittunut Alueen palkkalistoille, mutta kustannuksista on vastannut Valo hankkeen kautta. Tässä tarkastuksessa ei ole varmennettu miten Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry on raportoinut Romon palkkakustannukset OKM:lle vuonna 2013 oman yleisavustuksen yhteydessä tai miltä osin Päijät-Hämeen Liikunta ja urheilu Ry:lle on muodostunut hankkeesta kuluja. Laaditun sopimuksen perusteella molemmat osapuolet ovat olleet kuitenkin velvoitettuja perustamaan kirjanpitoonsa kustannuspaikan hanketta varten.
- Tarkastustoimen havaintojen mukaan Valo on esittänyt vuoden 2013 hankebudjetissa ainoastaan "aluekustannukset", kun vuoden 2014 budjetissa on erikseen mainittu näihin kuluihin sisältyvän myös projektipäällikön kulut. Tarkastustoimen käsityksen mukaan vuoden 2013 budjetista on saanut kuvan, että hankkeen projektipäällikkö työskentelee Valon palkkalistoilla. Hakemuksella on lisäksi esitetty, että Valo "vastaa hankkeen koordinoinnista" sekä "hankkeen ensimmäinen vaihe on edennyt/etenee rahoituskauden aikana seuraavasti: Hankkeen projektipäällikön rekrytointi, aloitus Kuntoliikuntaliitossa 22.3.2012 (henkilöstöliikunnan päällikkö Matleena Livson)". Kuten Valo on vastineessaan 17.3.2017 esittänyt, Valo perustettiin, kun SLU, Nuori Suomi ja Kuntoliikuntaliitto yhdistettiin. Avustuspäätöksillä on viitattu, että päätöksen perusteena ovat olleet hankebudjetissa esitetyt kustannukset. Tarkastustoimi haluaa nostaa myös esiin, että Matleena Livsonille on maksettu hankkeelta palkkaa vuonna 2013 sekä 2014.
 - Valolle lähetettiin kuulemiskirje liittyen edellä esitettyyn 16.5.2017, johon Valo vastasi 18.5.2017.

- Valo esitti vastineensa liitteenä hankkeen ohjausryhmän kokousmuistion 8.1.2013. Kokouksessa on ollut läsnä ministeriön avustuksen esittelijä. Kokouksessa on yhtenä asiakohtana esitetty: "Käytiin läpi hankkeen resurssit ja muut ajankohtaiset asiat, joista tärkeimpänä PHLU:hun palkattavan hankkeen uuden projektipäällikön käynnistynyt rekrytointi." Näin ollen esittelijä on ollut tietoinen jo vuoden 2013 alussa, että projektipäällikön työ ostetaan hankkeelle ostopalveluna.
 - Avustuksen esittelijä on katsonut, että projektipäällikön kustannus on hyväksyttävissä hankkeelle.
- Valo on jyvittänyt omaa hallinnon ja viestinnän työpanosta hankkeen hallintopalveluihin 8.000 euroa yhdellä muistiotositteella 31.12.2013. Tarkastuksessa ei ole käynyt ilmi perustetta ja seuranta hallinnon yleiskulun kirjaamisesta hankkeelle. Kuluja ei ole katsottu hyväksyttäväksi erityisavustukselle. Hankekulujen tulee perustua toteumaan, joka on myös todennettavissa. Oikaisua on perusteltu tarkemmin tämän raportin sivuilla 14–16.
- **Vuonna 2014** avustuksesta on käytetty hankekirjanpidon mukaan yhteensä 217.618,50 euroa, kun huomioidaan kuluja vähentävästi hankkeesta saadut muut tuotot yht. 11.588,03 euroa.
- Valon on avustushakemuksella esitetyssä budjetissa arvioinut kuluja syntyvän muiden tulojen (20.000 euroa) huomioimisen jälkeen 297.000 euroa, eli noin 80.000 euroa enemmän kuin toteutuma on ollut vuonna 2014. Avustusta on myönnetty budjetin perusteella 160.000 euroa.
- Vuosille 2014–2015 myönnetyn avustuksen lisäksi hankkeelle on ollut käytössä vuoden 2013 ylijäämänä kirjattu 45.000 euroa eli yhteensä 205.000 euroa. Suurimman osan kuluista ovat muodostaneet asiantuntijapalvelut yhteensä 101.782,57 euroa, palkat ja palkkiot yhteensä 41.642,92 euroa, muut ostetut palvelut 28.769,76 euroa sekä ostetut hallintopalvelut 12.423,88 euroa.
- Asiantuntijapalveluista on vastaavasti maksettu vuonna 2014 pääosin
 - Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry:lle 33.807,97 euroa
 - Etelä-Savon Liikunta Ry:lle 20.000 euroa
 - Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry:lle 18.309 euroa
 - Työterveyslaitokselle 14.920 euroa
 - UKK-Instituutille mm. Minna Aittasalon työpanoksesta 12.000 euroa
- Palkkaa ja palkkioita on maksettu lisäselvityksen mukaan Laura Matleena Livsonille ja Terhi Heinilälle sekä kertaluontoinen työkorvaus Beatrice Silvestri-Hyrykselle. Kyseessä ovat samat palkansaaajat kuin 2013 ja molemmat ovat olleet koko ajan Valon palkkalistoilla.
- "Muut ostetut palvelut" on hankittu pääosin Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry:ltä yhteensä 25.769,76 euroa. Lisäselvityksen mukaan kirjaus on epähuomiossa tapahtunut eri kirjanpidon tilille, mutta kyseessä ovat projektipäällikön (Ahti Romo) työhön liittyvät kustannukset kustannustenjacosopimuksen mukaisesti (vrt. vuosi 2013 ostetut hallintopalvelut). "Ostetut hallintopalvelut"-tilille on myös kirjattu näitä kustannuksia 12.423,88 euroa Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu Ry:n laskun mukaan.
 - Kuten edellä on esitetty, vuoden 2014 osalta Valo on kirjannut budjettiin lisäyksenä aluekuluihin myös projektipäällikön kustannukset ja näin ollen vuoden 2014 projektipäällikön kulut ovat hankkeelle hyväksyttäviä kuluja.

- Kokous- ja neuvottelukuluihin on kulunut vuonna 2014 yhteensä 2.735,48 euroa.
- Avustusta ei ole käytetty vuonna 2015.

Kulut 2013	-189 415,54
Saadut tuotot	25 150,00
Oikaisu, hallinto	8 000,00
OKM 249/625/2013	155 000,00
Alijäämä vuonna 2013	-1 265,54
Kulut 2014	-229 206,53
Saadut tuotot	11 588,03
OKM 249/625/2013, osa 2	45 000,00
OKM 1835/625/2013	160 000,00
Hankkeen alijäämä	-13 884,04

- Hyväksyttäviä kuluja on syntynyt vuonna 2014 tuottojen huomioimisen jälkeen avustusten 205.000 euron verran. Avustuksilta ei synny palautettavaa.

Erityisavustus 455/625/2012, Urheillen terveyttä

- Avustus 60.000 euroa, käyttöaika vuodet 2013 – 2014
- Erityisavustus on myönnetty käytettäväksi päätöksen mukana toimitettujen (drno 6/091/2011) ehtojen ja rajoitusten mukaisesti. Myönnettyyn avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).
- Hakemusasiakirjojen (saapunut ministeriöön 5.10.2012) mukaan hakijana on ollut Uusi liikuntajärjestö ry, mutta avustuspäätös on tehty ministeriössä 14.2.2013 ja avustuksen saajana on ollut Valo ry. (Kyseessä sama taho, johtuen perustamisvaiheen väliaikaisesta nimestä)
- Hankehakemuksen mukaan hankkeella on ollut tarkoitus tehdä kansallinen toteutus Sports Club for Health-hankkeesta, joka on ollut vuonna 2008 aloitettu EU-hanke. Hankkeen tarkoitus on ollut jatkaa kansainvälisen EU-hankkeen verkoston ylläpitämistä ja vuosittaisten tapaamisten organisointia. Hakemuksen mukaan tarkoitus on ollut syksyllä 2013 järjestää yhteinen Urheillen terveyttä -seminaari ja tuottaa Urheillen terveyttä -kuvamateriaalia. Ohjelman tavoitteena on ollut vuosina 2014–2016 aikuisten harrasteliikunnan määrän lisääminen seuroissa.
- Hakemuksella on haettu avustusta Urheillen terveyttä -hankkeelle vuoden 2013 kuluihin. Hakemuksen budjettiin on sisältynyt:
 - o henkilöstökuluja 25.000 euroa
 - o Kansallisia työseminaareja 2 kappaletta á 2päivää (30 henkeä) 40.500 euroa
 - o Kansainvälisiä seminaareja 2 kpl 18.500 euroa
 - o viestintäkuluja 10.500 euroa ja
 - o muita kuluja 5.500 euroa.

- Hankkeen kokonaisbudjetti on ollut 100.000 euroa vuodelle 2013, josta hakemuksen mukaan on tarkoitus kattaa avustuksella 70.000 euroa. Avustuspäätökselle kirjatun mukaisesti avustuksen perusteena olevat kustannukset ovat olleet ko. budjetin mukaiset eli 100.000 euroa.
- Valon talousjohtajalta saadun lisätiedon perusteella hanketta hallinnoi Suomen Kuntourheiluliitto ja Valo peri hankkeen vuodesta 2013 alkaen. Yksi henkilö siirtyi Kuntourheiluliitosta Valoon koordinoimaan kansallista hanketta, joka käytännössä tarkoitti 15 lajiliiton työpajoja ja lajikohtaista asiantuntijapalvelua.
- Selvitys avustuksen käytöstä saapui ministeriöön 30.4.2015. Selvitys on sisältänyt noin 2-sivuisen raportin hankkeesta sekä "Aikuisten ja nuorten harrasteliikunta"-nimisen kustannuspaikka-raportin vuosilta 2013 ja 2014. Kustannuspaikan numero on ollut 803.
- Vuonna 2013 hankeraportin mukaan Valo ry on vastannut Kolmas lähde -hankkeessa liikunnan kolmannesta sektorista. Hanketta on rahoitettu Euroopan sosiaalirahastosta (ESR). Vuonna 2013 valmistui yhdistysten hyvinvointipalveluja esittelevä Casebook sekä työkaluja palvelutoimintaa kehittäville yhdistyksille tarjoava Handbook. Lisäksi on julkaistu hyvinvointipalvelujen vaikuttavuutta avaava selvitys.
- Vuonna 2014 hankeraportin mukaan Valo ry on valmistellut yhteistyössä 9 lajiliiton ja 1 aluejärjestön kanssa uutta vaihetta aikuisten ja nuorten harrasteliikunnan kehittämiseksi osana seuratoimintaa. Ostopalveluna on käytetty Suomen Ratsastajaliiton työntekijän työpanosta sisältöjen valmisteluun. Loppuvuodesta 2014 Valo ry on käynnistänyt rekrytoinnin päätoimisen henkilön palkkaamiseksi ja asian eteenpäin viemiseksi.
- Loppuvuonna 2014 on tehty selvitys Liikuttajakoulutuksen uudistamistyöstä sekä valmisteltu Sports Club for Health -hanketta. Hanke on Erasmus+ -ohjelmasta rahoitettu hanke ja on saanut myönteisen päätöksen loppuvuonna 2014.
- Raportilta ei selviä mikä rooli Valo ry:llä on ollut Urheillen terveyttä -hankkeessa. Raportilla on kerrottu muista hankkeista, joihin on saatu osittain myös EU-rahoitusta ja näissä hankkeissa tehdyistä toimista.
- Valo Ry:n 17.3.2017 toimittaman vastineen mukaan " YT-menettelyssä merkittävästi vähentyneen henkilökunnan seurauksena toteutimme hankkeen ostopalveluiden avulla. "
- Selvityksen mukaan kustannuksia on kertynyt vuosina 2013 - 2014 yhteensä 65.406 euroa jakautuen seuraavasti (hakemuksella esitetty budjetti vuodelle 2013 oli 100.000 euroa):
 - o henkilöstökuluista 24.102 euroa
 - o asiantuntijapalveluista 34.400 euroa
 - o matkakuluista 5.142 euroa
 - o tila-, postitus-, kokous- ja neuvottelukuluista 1.763 euroa
- Kuluista vuonna 2013 on syntynyt yhteensä 40.364,69 euroa ja vuonna 2014 yhteensä 25.041,75 euroa.
- **Vuonna 2013** kirjanpidon aineiston perusteella sekä Valolta saadun lisäselvityksen perusteella, hankkeella on työskennellyt yksi henkilö ajalla 1.1–7.5.2013. Hankkeelle kirjatut palkkakulut ovat olleet yhteensä 19.102 euroa. Palkkakuluista hyväksyttäviä kustannuksia ovat työsuoritetta vastaavat palkat eli 18.4.2017 saadun selvityksen mukaan yhteensä 10.367,12 euroa. Muut kulut ovat olleet joko työsuhteen päättämisestä aiheutuneita kuluja, joihin ei ole sisältynyt työvelvoitetta ja henkilön marraskuun 2013 palkka 40 euroa